

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT)

VASUTI

SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

SZERKESZTŐK ÉS LAPTULAJDONOSOK:

BANOVITS LÁSZLÓ

ZSIVKOVICS ANTAL

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőség:
Miskolcz, Mindszent-utca 4. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3-50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a „Nemzeti balesetbiztosító részvénytárs.”-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

Ujítások előtt.

Miskolcz, 1902. decz. 27.

(—s—ó—) A küszöbön lévő új év alkalmából nevezetes ujítások lépnek életbe az államvasutak vonalán.

Az egyik az új személydijszabás, a melyről a közelmúltban már egy szakcikkben beszámoltunk, a másik a szabadjegyek reformja.

Az új személydijszabáshoz nagy remények fűződnek és méltán, mert alaposan megfontolt, áttanulmányozott kérdésnek a megoldása, melynél fel lettek használva amaz összes tapasztalatok, melyeket a szakkörök a zónadijszabásnak sok év óta való fennállása alatt szereztek és mert eme nagy feladat kidolgozásában, előkészítésében az államvasutak legjobb és kipróbált munkaerői vettek részt, kik annak minden legapróbb részletét hosszas és gondos munkálkodással készítették elő.

Az utazó közönség érdekeinek szem előtt tartása és a méltányosság egyrészt a személyszállítás jövedelmezőségének emelése és a visszaélések lehetőségének meggátlása másrészt voltak azon főelvek, melyek ezen személydijszabás elkészítésénél szerepet játszottak.

És ha megtekintjük, átnézzük a nagy munkálatokat, azt kell mondanunk, hogy az annak elkészítésével megbizottak a rendelkezésükre álló tapasztalatok és szakismeretek alapján minden lehető megtettek, derekas, dicséretre méltó szép munkát végeztek; nem mondhatjuk azt, hogy talán a gyakorlat nem fog itt-ott némi hiányokat felfedezni, hogy ezen dijszabás nem fog egyáltalában módosításokra szorulni, mert ez merész állítás volna, ez azonban legkevésbé sem csökkenti azok érdemét, a kik ezen nagy munkával foglalkoztak, mert a gyakorlatban előfordulható minden eshetőséget előre látni emberi lehetetlenség,

azt kívánni esztelenség volna; a leg-tökéletesebb elméletnek is meg vannak a maga hiányai, de ezt csak az élet, a gyakorlat mutathatja meg, s akkor egy-könnyen orvosolhatók lesznek ezen apróbb hiányok.

Ujból is csak a meleg dicséret hangján emlékezhetünk meg mindazokról, kik a személydíj-szabás újjáalkotásának e nagy munkájában részt vettek.

A másik újítás, mely a vasuti személyzetet egész közelről érinti, a szabadjegyek alakjának és kiadási módzatainak megváltoztatása.

Ezen újításnál az egyszerűsítés és az egyenlő igazságosság elve játsza a főszerepet.

A szabadjegyek és féláru igazolványok egyik szelvénye, mint teljesen felesleges, elmarad, ez lényegesen meg fogja könnyíteni azok kiállítását, külön szabadjegyek lesznek, melyek minden bélyegző alkalmazása nélkül fel fognak jogosítani a gyorsvonat felhasználására és külön jegyek, melyek csak reáfizetés mellett lesznek a gyorsvonatokra érvényesek és az összes gyorsvonatu

bélyegzők bevonatnak, ez mig egyrésztől tetemesen megkönnyíti a jegyvizsgálók teendőit, mert a jegyre való egyszerű rátekintés is elegendő lesz annak felismerésére, hogy a jegy érvényes-e magában a gyorsvonatra vagy pótjegy kell-e hozzá, addig egy csapásra megszünteti mindama visszaéléseket, illetve csalásokat, a melyeket a hamis gyorsvonatú bélyegzők alkalmazásával üztek.

Az egyenlő igazságosság elve érvényesül az igazgatósági rendelet ama határozatában, hogy kivételes méltánylást érdemlő esetekben az I—II. oszt. szabadjegyre jogosítottak közül bárki is kaphat gyorsvonatra reáfizetés nélkül érvényes szabadjegyet, mert bizony eddig ezen a téren nagy rendszertelenség és határozatlanság uralkodott, nem lévén semmi oly rendelkezés, melynek alapján tájékozódni, a melyre támaszkodva kérni lehetett volna a gyorsvonatu bélyegzőt.

Ha a jegykiállító felettes hatóság, mint a legtöbb helyen méltányos volt, megadta a gyorsvonatu bélyegzőt, a hol azonban a méltányosság hiányzott,

A régi év.

*Mozdúl-e még? A szíve még meleg?
Kérdik szorongva a családtagok,
De hasztalan, az élet ellobog
S sok szép reményt magával eltemet.*

*. . . Te régi év, én így vagyok veled!
Veled repülnek a derült napok.
Mít hagysz nekem?.. Csupán a bánatot
Egy tört reményt s a bús emlékeket!*

*Mert fájdalom, a szívöröm virága
Gyorsan lehull; s rá száll a feledés
És elborítja éje fátyolába.*

*Míg ott, hol egykor mélyen ért a seb,
Elég egy szó, vagy egy emlékezés
S a régi bu a szívedbe visszarezg.*

Justh Béla.

TÁRCZA.

Dermedt madárka.

Irta: Györkönyi Károly.

Bábi, az öreg mosónő leánya, Jutka a kis fehérneművarró, meg András, a szálás asztalos-legény együtt laknak. Együtt laknak a külvárosban, a hol vége szakad a kövezetnek, meg a gázvilágításnak, elhanyagolt zöldséges kert aljában, a régi, vedlett kertészlak két-felé rekesztett egyetlen szobájában. A ház mögött feltöltött, sáros partok között kullog a patak — piszkosan, némán. Majd kiebb, ha kiér a falvak nevető rétjei közé, megint felvidul, eseveg és újra szemközt neveti a nevető napot. . .

Jókedvű nép az a három. Tisztességesen megizzadnak, megdermednek a napi munkában, este meg a vígságukkal csaknem fölveszik a bódét. Mikor pedig a két fiatal sehogyse leli végét a nótának, a Bábi esontos, nagy kezével hátba vágja őket.

— Hát az éjszakai nyugodalom? Usgye, Jutka, Bandi! Ugorjatok!

Nem igen ugranak. Még egy utolsót. Egy legutolsót. Valahára! . . . Elcsendesedik a kertészlak, a tücsök zizegve rákezd az altatót,

kérhette ott bárki bármily okból, bizony nem igen bírta kieszközölni a gyorsvonatra való érvényesítést.

Most van oly rendelkezés, melynek alapján az ott felsorolt esetekben nem tagadható meg a gyorsvonaton való ingyenes utazás kedvezménye az arra jogosultaktól és ezért csak hálával adózhatunk az államvasutak vezetőségének.

Bizton reméljük, hogy ezen ujitásokat még mások is fogják követni, melyek mind az intézetnek és az alkalmazottaknak javára fognak szolgálni.

Uj vasuti vonalak.

II. Töketerebes-Gálszécs-Varannó.

(—tsj—) Ujabb időben Magyarország kevés vármegyét sújtották annyira az általánosan rossz gazdasági viszonyok és munka hiány miatt veszedelmes mérveket öltött kivándorlás, mint Zemplénvármegyét. A munkabíró népség férfit, asszonya egyaránt teagen túl keres magának munkát és megélhetést, mert a haza földje tőke és vállalkozói szellem hiányában nem ad elég táplálékot, sem módot arra, hogy a keze munkája után élő osztály szorgalmát és igyekezetét gyümölesztetni tudja.

A gazdasági válság számos oka között magunk

részéről elsők a vállalkozási szellem és tehetőség hiányát tartjuk. Élénk példa ezen állításunk igazolására a Zemplénvármegyei szomorú állapot, mely a magyar éhhetetlenség legsajnosabb következményét, a tömeges kivándorlást is szül.

Ott van a sok erdő, a hegyek kiaknázatlan bányái, a melyek egytől-egyig parlagon hevernek, mert nincs tőke és vállalkozói szellem azoknak hozzáférhetővé tételére s ezzel egy tekintélyes mennyiségű munkaalkalom vonatik el a dolgos kezektől.

A gazdasági élet nagy horderejű fejlesztője: a vasut fog segítségére jönni a kivándorlás sújtotta vidéknek, megnyitván a föld rejtett kincseihez vezető utat, hozzá férhetővé téve a parlagon hagyott erdőket és a közlekedési utaktól félreeső gazdaságokat.

A *töketerebes—gálszécs—varannói* vasuti vonal kiépítése lesz az első, s mint ilyen hisszük, hogy jó példát fog szolgáltatni és csak hamar irányt is mutatni arra nézve, hogy ezen az uton a munkának olygazdag tárháza nyílik meg, a mely lehetővé teszi a dologvó kezek állandó foglalkoztatását és eszökenteni fogja a nemzeti erő teljes hanyatlására vezető tömeges kivándorlást.

Nagy előnye lesz az új vasutnak, a mi különben terv szerinti eszme az új vonal létesítése tekintetében, hogy a gróf *Hadik-Barkóczy* óriási hitbizományán, *Andrássy Géza* gróf és *Coudenhoffen* Henrik gróf hatalmas birtokain fog végig húzódni.

az ágyások felburjánzó gaza kéjesen megremeg és elszunnyad. A szomszéd park lombjai között megesendül a fülemile fuvolója, és összevegyül a hold sárga fényözönével. Ott benn a házban pedig két fiatal szív álmodja a jövő boldogság álmát.

Vagy talán nem is azt. Talán azzal vesződnek akkor is, mivel boszanthatná egyikük a másikat? Miképp érje el, hogy a másik megkeresse az ágyások szűk mesgyéin, lélegzetfogytáig, addig, míg a patakon sulykoló Bábí hangja ide nem harsog:

— Hé, gonosz csontok, egy palántát letiporjatok! Elcsap bennünket a gazda.

Jó őszzel esett, lucskos, szitáló őszzel, hogy összeveszték a Jutka meg az András. Összeveszték máskor is, sokszor, de nem így. Gyorsan megbékéltek máskor: immár azonban egy hétig tart a harag most. Szomorú világa lett a kertnek. Hasztalan virágozott rózsapirosan, hőszzinnel a chrysanthemum — egyikük se szedte nedves bokrétába, hogy váratlan a képébe nyomja a másíknak; hiába hajtotta éles leveleit a sás, senki se reszelt meg vele orvúl a másik nyakát. Borusan, sápadtan jártkelt a két gyerekember. Nem is úgy, mint a gyerekember. . .

Nem szerette a Bábí ezt a bolond állapotot. Felüti a leánya állát, úgy néz a szeme közé.

— Hé kás, mi bántja a zúzadat?

Az daczosan elfordul és fenyegetőzik.

— Nem szemtelenkedik többet az András! Megállítja Bábí a legényt.

— Hát kelmednek a kenyerét ki ette meg? Lehorgasztja fejét az András.

— Nem vagyok én senki kuttyája!

Bábí egyet ümmög.

— Ezek bizony megesömöröltek az édeségtől. . . Vagy talán igen ráéheztek? . . . Sok baj van az ilyen torkos népséggel.

Hát hiszen akár esömör, a mi a leányt bántja, akár az éhség, annyi bizonyos, hogy a Jutka szeme ugyan elbágyadt, piros színe lehalt az arczáról, a kezét meg igen gyakran leeresztette az ölébe. Az András köhécselve, tehetetlen járt körülötte, lesve, hogy egyszer csak ránez. Biz az hiába leste.

A megszontyolodásában még a saját nevenapjáról is megfeledkezett az András. Vasárnapra esett. (Ezek a vasárnapi délelőttök is, a mikor ott kuktáskodott egész délelőtt a főzőleány körül, de esűffá lettek!) Ma felöltözött András és a kavargó hózivatarban ott hagyta a házat.

Könyek közt szikrázó szemmel nézett utána a leány. Elmegy ezen a napon, mikor tudja, hogy az sohase esik meg kis ajándék nélkül,

Épen ezen birtokok adták meg a vasut építéséhez a legelső eszmét, a mely már régóta kísért és időnként több ízben fel-feléledt, s ismét elaludt — ez idáig azonban nem akadt vállalkozó, a ki az embrióban lévő terveket meg is valósítsa. Épen azért kétszeres örömmel fogadja most az érdekelt vidék közönsége Pallos Ignác budapesti építő-vállalkozó azon elhatározását, hogy a 31 kilométernyi hosszú vasuti vonalat kiépíti.

Pallos — mint értesülünk — a hosszas szóbeli tárgyalások és tervezések helyett egyenesen a cselekvéshez fogott, azért is biztat leginkább sikerrel és eredménnyel jótétemény számba menő vállalkozása. *Az építési kauczió fejében százezer koronát már befizetett az állampénztárba, s nem sokára már a vasut építését is megkezdi.*

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter is felismerte ezen vasutnak nagy horderejü közgazdasági jelentőségét s készséggel nyújtott módot arra, hogy annak kiépítése minél előbb megvalósuljon.

Zemplénumegye különösen sokat fog nyerni az új vasuttal, mert így kenyérkereső népének munkát adhat s virágzó ipar fejlődését mozdíthatja elő azon a vidéken, a hol eddig a vasut hiánya miatt használhatlanul maradtak az őrségi erdőségek és bányák.

Magunk részéről örömmel regisztráltuk ezen híreket és végül azon őszinte óhajunknak adunk kifejezést, hogy bár az új vasut a maga áldásai-val mérsékelni tudná a nemzeti erők szétforgásolására vezető veszedelmes kivándorlást!

a mit belecsúsztat a zsebébe: kötött kélzöt, himzett zsebkendőt.

Haragjában menten összetépi a kék-fehér gyöngyös prêmes zacskót, ha az anyja ki nem kapja a kezéből.

Csak annak örült magában a Jutka, hogy azt a palaczk budait még meg nem vette, a mi ezen a napon szintén mindig az asztalra került.

Dél felé hazajött András. Szóltanul, morgván befordult a rekeszébe.

Bevestálalás után kihitta a Bábí.

— Gyere ebédelni, András.

És mikor az az asztalhoz lépett, az aszszony kezében ott volt a vörös boros palaczk.

— Talán meg is feledkeztél arról, hogy András napja van. Ezt a leányom neked szánta, mint egyébkor. Igyál.

Tölt a kis pohárba, de a legény nem fogadja el.

— Majd ha előbb a Jutka iszik belőle, mint egyébkor. . . .

Mint a pulyka szökik fel a leány és elke-seredetten fölsivít.

— Inkább mérget iszom!

Éjelre elállott a havazás, dideregve kibujtak a remegő csillagok és kegyetlen hideg éjszakával beköszöntött a tél. A kertre nyíló ajtót reggel meleg vízzel kellett kiáztatni

Vasuti kuriózumok.

Természetes, hogy az emberi elmesség és szorgalom oly kiterjedt birtokán, minő a vasut, rendkívüliségek sem hiányoznak: egy oldalon a gondolkodó lélek és a feltaláló kedv különösségei, más oldalon a valóság kuriózus tényei. Hogy sommás példát említsek, elég, ha a becsvágyó feltalálóknak arra a sok fáradozásaira gondolunk, hogy a vonatoknak, meiyeknek bizony elég sietős a dolguk, a — megállást megtakarítsák. Az egyik csapó- és vetőkészüléket talál fel, mely a szerencsétlen utast ugyszólván pisztoly-módjára lövi bele a keresztül rohanó kocsi-szakasznak, mely remélhetőleg gummiból van — a nyitott ajtaján. Szerencsés utat! A megoldásra alkalmas fogás volna az u. n. lépesős vasut, melynek a használható volta pl. Chicagóban és Berlinben a kiállítás czéljaira bebizonyult. De a lépesős vasut alig bir sebesebben haladni, mint a bérkocsi, nehézsége csak a falak közt való használatra teszi alkalmassá, és méregdrága berendezése milliókra menő forgalmat feltételez.

A meg nem álló vonatokra való felszállást illetőleg új javaslattal állt elő egy francia, ki egy nagy tárcsa kerületének növekedő sebességét használta föl az utas berakására. „A karousselperron vagy a körben forgó rakodómasina”: így kellene nevezni ezt a Thévenot-féle találmányt. A perron

Bábi asszonynak, a hozzá fagyott hó meg csak úgy ömlött be, a mint rést nyitottak.

András kilapátolta a havat, mikor egyszer csak előre hajol, mellette a Jutka.

— Megdermedt madárka!

— Kis vörösbegy!

A hóból kivesszi András, az András kezéből Jutka és együtt beviszik a szobába.

— Vajjon él-e még? — kérdi András.

— Mintha még dobogna a szivecskéje.

Simogatta a leány a borzolt, fagyos tollait, szép rozsdavörös bögyét, melengette, de a kis állat csak nem mozdult.

— Istenem, hát mit csináljunk vele, mama?

— Tudom is én. Tölts a szájába egy kis vörös bort.

A leány Andrásához fordult.

— Vedd elő, kérlek. De hamar. Nem szabad az én kis madárkámnak elveszni. . . Egy pohárkát is András.

A legény tölt neki, a leány pedig a szájába veszi és piros ajkai közé nyomja a kis madár csőrét.

Egyszer csak meglepetve lenyeli a kortyot és felkiált:

— É! Mozdult!

Csakugyan a szeme hályogos takarója meg-rándul, a csőre megnyílik és a kis test megborzong. Aztán szomorú, háias tekintettel néz a leány felé.

lassan körbenforgó tárcsa, melynek kerületét az innen is, onnan is áthaladó vonatok érintik. A tárcsa belül üres tengelyében van a be- és kijárat a perronra; a perronra lépéskor egész lassan forgunk; a vezető karfákra támaszkodva a tárcsa kerületéhez közeledünk, miközben gyorsuló körmozgásba jutunk; a szélein a körmozgás sebessége épp akkora, mint a fékezve áthaladó vonaté; tehát csak éppen át kell lépnünk. A gondolat nem rossz, hanem talán az utas rosszul a körbenforgás hatásától; remélhetőleg mindjárt a megfelelő kupéba jut az utas, mert sok idő a válogatásra alig lesz!

De hát ne törődjünk mi — egyetlen-egynek a kivételével — tervekkel; van kuriózum kész valóság is elég. Mit szól a barátságos olvasó olyan vasúthoz, mely a vízben van? Ilyen közlekedik vagy legalább közlekedett egy ideig Rottingdean és Brighton között. Ár és apály durva váltakozása minden más összeköttetést kizárt; fogták magukat, széles vágányt fektettek a tenger fenekére, melyen egy 23 méter magas tepszi villamosan hajtva, ide-oda mozgott. Fájdalom, az első vihar a tenger alatti vágányokat összetörte és e czikk szerzője nem mondhatja biztosan, hogy az újra építést megreszkirozzák-e. Mint méltó ellentétje ennek a különös vonalnak, egy kaliforniai vasútnak a legfestőibb vonalán oly vonalrész van, mely a fák csúcsára van építve. Az il-

lető vasútnak a „Stuart-csúcs“ és a „Sziklamalom“ közt mély hatalmas vörös fenyővel tele nőtt völgytorok fölött kell keresztül jutnia. Át kellett jutni valahogy, és ezt nem tudták okosabban megcsinálni, mint hogy a legerősebb erdei óriásokat mintegy 75 lábnyíra a gyökereik fölött elfűrészelték, törzseiket pedig a legkülönösebb viadukt oszlopaiul alkalmazták. Egyelőre ezen felépítmenyt teljes biztonsággal tartják, de ki tudja, sokáig bírják-e?

Talán nincs sehol a földön primitivebb üzleti eszközökkel felszerelt vasut, mint Japánban Atami és Odvara, a bizony kuriózus sziget-orzágnak ezen — egy parti hegylánc által elválasztott — két helye között. Ez keskeny vágányu vasut, melynek mozdonya — egy féltucat kínai kuli.* Két-három kocsicska, mindegyikben 4—4 egymásnak háttal ülő utas, képezi a vonatot; a tizenkét lábu izom-masina hátul tipeg-topog és tolja a vonatot, vagy elül kötéllel huzza föl a hegyre. Följutnak, a kulik majom módra ugranak félre a kocsik külső oldalára, a fékeket meghúzzák, a ki gyenge természetű becsukja szemeit, és irtózatossal sebességgel rohan le a vasut a hegyről, egyenesen a tengerpartra. Mondják, hogy a balesetet hírből se ismerik ott.

Függővasúttal, egyszerű vasúttal, ilyes-

*) Kínai munkás.

— Föléledt, Mama! Oh, nézd csak András! Ez nem győz gyönyörködni a nagy örömben. Azonközben a Babi arczára komoly mosoly telepszik.

— Jól esett neki az András bora. Ép úgy, mint neked. Ugyan jót nyeltél!

Vérpiros arczezal föltekint a leány. Nem szól, csak a szeme telik mag keserű könnyvel.

Babi asszony nevetve csordultig tölti a poharat.

— Most már te is ihatol András!

Magukra hagyta őket. Hogy visszajött, a leányt a legény ölen látta. Ekkor először. Nem ellenezte, csak a konyhán dörmögte magában:

— Vége a bolondságnak; a héten megyünk a plébániára, aztán három hétre meg lesz a lakodalom. Az ilyen öreg harag után nagyon erős kibékülés esik. Az pedig nem ér semmit! . . .

Egy irónőhöz.

Szived, epéd és nyelved éles,
Veled beszélni is veszélyes.
A könyved bármily divatos, kapós,
Nem vagg irónő, de — író anyós.

Innen-onnan.

Mérleg.

Panni: — Jézusom! Nagyságos ur! A nagysága elharapta a nyelvét és lenyelte.

Goldstein: Szörnyő! Homor szolodjon a dakterhez és mondjon, hogy a nösságos asszony megmérgezte magát!

Helyettes.

Rendőrnakon csip egy kis zsebmeteszől, mikor egy ur zsebében motoszkál.

— Ejnye kölyök! . . . ilyen korán kezded a lopást?

— Kérem alássan a papám most beteg . . .

Kapaszkodó ifjuhoz.

Üres fejedre a babért sóvárgod,
S a dicsőséget — hiszem, kijárod.
De lesz-e öröm így babérban? Kérdem.
Nem fejedé, csak lábadé az érdem.

Karakter.

— Én mondom neked, hogy a direktor ur szavának nagy súlya van!

— Hát azért nem bírja tartani!

mikkel itt ne töltsük az időt, ily terv most annyi föl-föltünedezik, mint apálykor kagyló. De említést érdemel egy vasuti terv, melynél a vasut mozdonya egy léggömb. Korábbi, részben bizony elég kalandos alpesi vasut-tervek után ezt a Volderauer és Brakebuch által kieszelt rendszert 1896-ban kisebb méretekben állítólag már ki is próbálták. A kocsí függő sinen futna, elegendő fékkel és a lemenetre víz teher súlyllyal ellátva. A vonó léggömb 20 m. átmérőjű, vonóereje 1500 kg. az önsulyra, a kapcsoló készülékre, a surlódás legyőzésére stb. és fölös emelőereje 1200 kg. volna. Vihar idején az üzem persze szünetel; szélfuváskor a kocsit, víz teher súlyának részben való kiürítésével könnyebbé lehet tenni. Várhatunk, míg az ige testté lesz.

De miért bibelődjünk a tervekkel és rendszerekkel, ha a vasuti üzemben is annyi különösség van? Mi erősebb, egy mozdony, vagy egy hernyócsapat vonulása? Nevetnékje támadhatna az embernek az ilyen kérdésen, ha a valóság gyakran, meglepő módon nem adná meg a választ. Tuniszban pár év előtt egy vonatot tartóztattak fel a hernyók, melyek nagy tömegekben sürgölődtek a sineken, és sikos testükkel a mozdony tapadását lehetetlenné tették. Magyarországon egy időben óriási tömegei voltak az ezerlábuaknak, Észak-Amerikában egész seregei a pillehernyóknak, melyek a szuszogó gőzparipának „megállj“-t

parancsoltak. Különös nyakassággal adta magát e csuszó-mászó féreg arra a veszedelmes sportra, hogy vasuti vonatokat feltartóztasson, az előző, hernyókban mindenütt oly gazdag, nyáron. Egy francia vonalon, Neuvicy és Roulliac közt a hernyók legbosszantóbb módon 4 napig akadályozták a vonatok közlekedését. Millió meg millió hernyó a vágány egyik oldalán levő erdőt egész a farészekig lerágta, és mintegy 100 m. széles tömegben vándorolt a sineken át, hogy a másik oldalon fekvő erdőréz felemésztéséhez lásson. Minden mozdony, mely ezen rablósereregre bukkant, megtagadta a szolgálatot és csak akkor birt tovább menni, ha a sineket és kerekeket sikerült egy pár pillanatra megtisztítani. Habár a hernyók gyorsan masiroztak, és több mint 100 cmt. haladtak percenként, mégis napokig tartott, mire a vonulás véget ért.

A növényvilágnak is vannak oly képviselői, melyek a forgalomra, a vonatokra elég kellemetlenek lehetnek. A Chicago, Milwaukee, St.-Paul-vasut egyik vonalán Észak-Amerikában a gaz rövid idő alatt felburjánzik, és a forgalmat akadályozó méretekre nő. Legjobb eszköz a gaznak és fünek kiirtására az évenként háromszor szükséges és száraz időben könnyen keresztül vihető föl-égetés: erre a célra egy külön kocsí szolgál. Ennek az alváza alatt 8 nagy, lefelé irányzott égő van alkalmazva; melyek nyers

HETI KRÓNKA.

Királyi udvarban Drezdában megesett,
Trónörökös neje eltűnt, nyoma veszett.
Nagy hű-hót csinálnak, mert a férj királyfi,
Pedig hát Ámornak mindegy az, akárki!
Hogy a szerelemhez szív kell, nem pedig ész,
Ismét bizonyítja egy *francia bölcsész*.

*

Vigság van Párisban, van ott most dáridó,
Humberték elfogva, nagy a szenzáció!
Száz milliós láda papírral volt tele...
Legalább meg van a — *veszett fejsze nyele*.
Humbert mama dühös s ha száját kinyitja,
Leleplez s megint lesz egy parázs panama!

*

Nagy Baross öröke, drágalátos Zóna!
Hegy, völgyön, bérezeken rólad szól a nóta.
Mig csesemő voltál, szerettek, imádtak,
Most, hogy *kitejldtél*, pokolba kívántak!
Igy lesz a szép lányból asszony, aztán anyós...
Hej, pedig a vigécz szörnyen válogatós!

*

Rossz idöket élünk, rossz csillagok járnak...
Nincs itthon kelete a szép magyar lánynak.
Külföldre kiviszik, rossz utra csabítják,
Lelketlen ügynökök áruként eladják.
Törvényhozás, kormány amit tehet, megtesz,
Hej, nem ér az semmit, amíg — *aggregény* lesz!

*

Borvám-klauzulát felbontották végre,
Hálát ad az ország bortermő vidéke;
Olasz bornak czoki! azért ugyan nem kár,
Magyar borral tellik pincze, kancsó, pohár!
Hármas-szövetségből legyen inkább kettő,
Majd segít a *kardunk*, segít a Teremtő!

*

Hever most a fináncz, meg a végrehajtó,
Nem jár le e héten sem kötvény, sem váltó.
Békesség mindenütt, nincsen panasz immár...
Nyugszik az adóprés, tele van a kincstár!
Boldog Magyarország! megszűnt a pénzkérdés...
Jöjj hát te is végre, *fizetésrendezés!*

Görög

petroleum alkalmazásával a pályatestet széles lángokkal hintik be; egy angol mértföldön a fölégetéshez egy hordó nafta fogy el. A kocsit a pályatesten egész lassan huzák és naponta 12—16 km. pályatestet tisztítanak meg a gasztól.

Másik baj, melylyel a vonatoknak, különösen pedig a gyorsvonatoknak némely vonalon ugyancsak meggyűlik a baja, az erős porfeljődés, mely gépet és kocsit tönkre tesz, és ablakot nyitni nem enged. Durván tört kővel kovácsolni a vonalat drága, gyeppel borítani czélszerűtlen, locsolni nem kielégítő. Azokon az amerikai vonalakon, hol sok a gyorsvonat és kevés az eső, újabban különös, de sokat ígérő és nem drága szert alkalmaznak a porfelhők kikerülése végett: naftával telítik a pályatestet, igazabban a petróleum finomításból kikerülő nyulós maradványokkal. A pennsylvániai vasut oly jó eredménnyel alkalmazta ezt a szert, hogy már külön permetező kocsit épített és egész vonalát ily módon akarja impregnálni. A permetező kocsit egy jól megtermett turista sebességével halad és kilométerenkint 5700 l. olajat permetez a vonalra, mely 7—10 cmnyire beivódik és az ágyazást egy esztendőre szilárdná, ragadóssá és portól mentessé teszi. 1—3-szori permetezés állítólag sok évre elegendő és a mellett a gaszt is irtja. Ismét egy eszköz, mely a vasuton utazást kellemesebbé teszi, és — az olaj-

források tulajdonosainak örömmel várt alkalmat ad a hulladékokon szép áron tudadni. Remélhetőleg a magyar vasutigazgatóságok is tudják, hogy a gyorsvonatok nálunk is porfelhőben közlekednek és hogy Galiciában alkalmas kőolajfinomítási hulladékok kaphatók.

A vasuti üzem különösségeihez — de nem a kuriózumokhoz — tartoznak az összeütközések; de egyszer egy ilyet valóban, ciznizmus nélkül, nem lehetett egyébnek mondani, mint vasuti kuriózumnak. Vagy nem volt nevetséges, hogy néhány év előtt az Egyesült államok minden vidékéről mintegy 30000 ember Buckeye Parknál Ohióban gyűlt össze, semmi egyébért, mint hogy egy — vasuti katasztrófát lásson? Jól előkészített, hosszú két vonatot, melyeken ember nem volt, gyorsvonatu sebességgel eresztettek egymás ellen ugyanazon a vágányon, azok azután az elbájolt kedves publikum szemei előtt összeütköztek. Minden program szert történt: két robbanás, egy recsegés, forgácsolódás, repülés, törés, egy romhalmaz és egy tönkre silányított vonal mutatta a népmulatság színterét és a maga szempontjából nem helytelenül javasolta egyik néző, hogy jövőben ismétléskor a vonatokra életuntakat kell elhelyezni. Végre ez volna igazán kuriózuma a szárnyaskeréknek.

CSARNOK.

Teun, az éjjeli őr.

— Holland elbeszélés. —

II.

„Bram, Bram, sohse törődjél egy kis aszszony lármával“.

— Látod Teun ez jól esett; megjött a kedvem s nem csüggesztem le a fejedet. Nappal aludtam, éjjel nem voltam otthon, gyermekeim nem voltak és . . .

— Szerencés vagy, — szakítá félbe Teun. mialatt Bram felé fordult és komoran nézett reá.

— Hogyan? Azt mondod szerencés vagyok, mert nem voltak gyermekeim.

— Igen, az öreg kebléből mély sóhaj szakadt föl. — A kinek nincsen gyermekei, annak nincsen bánata.

— Különös ficzkó vagy, — mondá Bram; — igazán nem tudom, mit gondoljak felőled — mintha csak utálnád az embereket.

— Utálok is.

— Akkor igazán sajnállak!

— Nincs a sajnálatodra szükségem.

— Ezer ördög, de hamar végzel az em-

berrel! — Bram egy pillanatig hallgat, néhány mély szippantást tesz a pipájából és azt mondja: Te nem vagy oly rossz, mint a hogy mutatod, szereted a gyermekeket.

— En?

— Azt gongolod nem láttam, hogy multkor az utolsó filléredet két szegény fagyoskodó gyermeknek adtad.

— A pénzemmel csak tehetek, a mit akarok?

— Igen, de ha az embernek magának is vannak gyermekei, akkor . . .

— Akkor? Teun szemöldei sötéten összeráncolódnak s szájszélei rángatóznak.

— Akkor azt a pénzt saját gyermekeimnek adnám!

— Nincsenek gyermekeim!

— Nem hiteted el velem! Azt mesélték nekem, hogy előbb lakatos voltál, most özvegy vagy s van egy leányod és egy unokád és hogy . . .

— Meghalt!

— Ki? — Az unokád?

— Igen.

— És a leányod?

— Az is!

— Ez szerencsétlenség! Most értem, miért csüggeszted le a fejedet és —

Ekkor a toronyóra ütése hallatszott, Bram fogta a csörgetőjét és ment, hogy az időt kikiáltssa. Teun egyedül maradt a házikóban.

Értesítés.

Értesítjük lapunk közönségét, hogy a szerkesztésünkben megjelent Vasutasok Családi Naptárát az összes megrendelőknek már elküldöttük. Miután pedig a naptárt csak 5000 példányban nyomattuk, több példánnyal már nem szolgálhatunk, az utólagos megrendeléseket tehát el nem fogadhatjuk.

HIREK.

Kinevezés. A m. kir. kereskedelemügyi minister *Geduly Gyula* min. osztálytanácsost a m. kir. államvasutak igazgatóságához a pályafenntartási és építési főosztály igazgatójává nevezte ki.

Geduly Gyula ez ideig a nevezett főosztálynál mint igazgató-helyettes működött s felsőbbségének elismerésén kívül a beosztottak általános szeretetét és tiszteletét is kivívta.

Marzso Károly a kereskedelmi miniszteriumba beosztott vasuti és hajózási biztos *főfelügyelővé* neveztetett ki. A jól megérdemelt előléptetéshez őszinte szívből gratulálunk.

— Öreg leszek, nagyon öreg, mormolja Teun és a piszkálóvassal megigazitja a paraszat. Ott kinn a czinntetőre csöpög az eső egyhangu melódiával. Teun mogorván meredez maga elé. Az esőcseppek koppanása, mintha kalapácsütés volna, úgy tűnik fel neki. Nem lakatosműhely ez és a kőszénparázs nem a kohó? Igen. Ez a kis falucska, a hol oly kedvesen süt a nap s mindenfelé világosságot és fényt terjeszt.

Mily vidáman énekel a lakatos, mikor föl-emeli kalapácsát, mily vidáman pattognak a szikrák. Mily barátságos a kis kert a ház mögött, mily virágzó a fiatal asszony, karján a kis leányával. Nem a tehén bög az istállóban. — Nem; a vihar az, amely az ajtót zörgeti. Teun nem veszi észre. Ép oly kevéssé tudja az esőcseppeket megszámlálni, mint a könyeit ama napon, amelyen egyik szomszédnője sietve elhívta munkája mellől. „Teun jőjj be, a feleséged hirtelen rosszul lett.” Hallja a szomszédnő reszkető hangját, látja amint az letérdel a felesége mellé s a fejét az ölébe veszi s hallja amint mondja: „Ép akkor értem hozzá, midőn egy hangot sem hallatva összerogyott; hívj gyorsan orvost! Nézd olyan mint a halott! Akár mit is csináltam, hogy életre keltsem, hasztalan volt . . .” Ugy érzi, mintha most is hallaná az orvos szavát: „Ez szívzélhűdés — nem

A kis előléptetés. A karácsonykor közzétett előléptetés nem szült valami nagy örömet a kar-társak körében, mert mint mindent, úgy ezt is siettek némi magyarázattal ellátni. Szóbeszéd tárgyát képezte ugyanis az, hogy ezzel az előléptetéssel az 1903. évi összes előléptetés le van tudva. Természetes tehát, hogy ez nagy lehangoltságot okozott.

Ezen alaptalan és légből kapott híresztelésekkel szemben a legjobb forrásból értesülve kijelentjük, hogy ez csupán az időközben felszabadult helyek betöltése volt, teljesen függetlenül az 1903. évre előírány-zott előléptetéstől.

Családi dráma. Véres családi dráma folyt le vasárnap délután Miskolcon a Sarolta-utcában: egy vasuti munkás féltékenység miatt agyonlőtte feleségét. A gyilkosság híre futó tűzként terjedt el a városban s mire a rendőrség a véres tett színhelyén megjelent, akkorára a szerencsétlen férfi már *Horváth* Károly rendőrkapitánynál jelentkezett. A véres dráma részletei a következők: *Kasztell* Sándor m. kir. államvasuti műhelymunkás évek óta a legpéldásabb életet élte feleségével s három apró gyermekével. Ez év elején a *Kasztell* Sándor felesége viszonyt kezdett *Vonácska* József fodrászszal s ez idő óta a család békéje teljesen föl volt dülva. Hiába kérlelte a férfi az asszonyt, hogy hagyjon föl

lehet segíteni!“ Aztán látja a temetőt és a frissen hantolt sirt . . . Könyök gördülnek végig barázdált arcán, mikor jó Gesinájára gondol, a kis kedves Annuskájának anyjára, akit mindenki úgy szeretett a faluban, mert oly ennivaló arca volt.

Hármat ütött az óra. Teun hallja az óra hangját, de nem mozdul, mert azt hiszi a falusi toronyóra hangja ez, amely azon éjjel épen hármat ütött, mikor a tűz pattogása őt fölébresztette. — A távolban a többi harang is kondul. Az éjjeli ór meg sem mozdul. Hisz ez a tüzet jelenti s képzeletben ismét látja a zürzavart a faluban. „Tűz van! tűz van! Teun lakatosnál tűz van, a műhely lángokban áll!“ Ismét hallja a lángok ropogását s az állványok recsegését. A fecskendő munkája hiábavaló volt. Késő volt, s az elemnek nem lehetett gátat szabni. Földhöz ragadt szegénységben kellett Teunnek ismét előlről kezdenie, — és mégis gazdagon, mert Anna megmaradt neki és . . . A kőszénparázsról vékony kék füstoszlop száll föl, melyben sziporkázva pattognak a kőszén atomjai. Tágra nyitott szemekkel bámul bele, s szemei előtt új képek merülnek föl. Nem ő ez, amint egy gyárban mint vasöntő dolgozik. És az a fiatal teremtés nem Anna, az ő leánya? Sokat van magára hagyva, egyedül, egészen egyedül, mert az

bűnös viszonyával, az asszony nemcsak hogy nem hallgatott az ura kérésére, de pár hét óta egyszerűn faképnél hagyta a törvényes urát és három gyermekével a Sarolta-utca 6. szám alatt vett föl lakást. *Kasztell* Sándor még ezután többször könyörgött e hűtlen asszonynak, hogy térjen vissza hozzá, az asszony azonban hajthatatlan maradt. Vasárnap délután ismét meglátogatta az asszonyt az ura, ismét arra kérte, hogy menjen haza. Az asszony azonban azt felelte az ura kérésére, hogy most nem nem lehet, *mert vacsorát kell főzni a szeretőjének*. A vérig sértett férj erre előrántotta revolverét s rálőtt az asszonyra, kinek balkarján át a szívébe furódott a golyó. A rendőrség részéről megjelent urak már csak a beállott halált konstatálták; a gyilkos golyó megölte a bűnös asszonyt. A szerencsétlen *Kasztell* Sándor iránt, akít mint jórautó, dolgos embert munkástársai és főlebbalói kivétel nélkül szerettek, — az egész városban nagy a részvét.

Szent-gotthárdiak a miniszterelnöknél. A szent-gotthárdi kerületből nagyobb küldöttség tisztelgett e hó 24-én dr. Varga Gábor és Martin Antal rábakereszturi plébános vezetésével Széll Kálmán miniszterelnöknél, mint képviselőjüknél és Láng Lajos kereskedelmi miniszternél. Vasutat kértek Szent-Gotthárdnak és vidékének a stájer határig, Bierbamig. Mind a két miniszter megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést s a lehetőség szerint kívánalmaikat teljesíteni fogják.

Ötszázezer korona kártérítés egy férjért. Ötszázezer korona kártérítés fizetésére ítélte a new-yorki törvényszék a minap a „New-York

Central“ vasuttársaságot. Ezt a hatalmas összeget Leys William özvegyének ítelték oda, kinek férje 1901-ben egy nagy vasuti szerencsétlenség áldozata lett. Az ítéletet a new-yorki közönség rendkívüli nagy érdeklődéssel várta. A szokatlan kártérítési összeg a legnagyobb, amit valaha vasuttársaság kifizetett. A bánatos özvegy nagy szomorúságát a félmillió korona valószínűleg némileg enyhíteni fogja.

Nagy vasuti katasztrófa Amerikában. Egy vonat, mely San-Franciscóból Los Angelesbe ment, belement egy előtte menő vonatba, mely alkalommal huszonhárom ember életét vesztette.

Örült a vonaton. Szent Lőrinczről jelentik, hogy a minap izgalmas eset történt a szent-lőrincz-nasici vasut egyik kocsijában. Az orahoviczai állomáson egy középkori férfi ült be az egyik vasuti kocsi s egy ideig szót anélkül bánt maga elé, majd fogcsikorgatva megrohant egy öreg asszonyt, akit azután fojtogatni kezdett. Az utasok nagy küzdelemmel megkötözték a dühöngőt, akiről kiderült, hogy elmebeteg. Egy gyurgyenováczi iparos a szerencsétlen s üdözési mániában szenved. Kórházba szállították.

Halálos szerencsétlenség. Bécsben, e hó 20-án délután a Stadtpark állomás közelében egy utas véletlenül leesett a robogó vonatról s a kerek alá került. Mire a kocsit megállították, a szerencsétlen emberben már alig volt élet. Kilitét eddigelé nem sikerült megállapítani.

Helyiérdekű vasutak engedélyezése. *Láng Lajos* miniszter részletes jelentést terjesztett a

apja egész nap, sőt gyakran egész éjjel is dolgozik. Minden nagy városban a pezsgő élet elnyeli mindazt, ami nem kiváló. Miért ne tűnnék föl a szegénység, ha fiatalsággal és szépséggel párosul? A kéjenczet ép az teszi vakmerővé, hogy tudja azt, hogy szegénységgel van dolga. . . És Anna elbukott abban a hálóban, amelyet lelkiismeretlenség és nyomorult galádság vetettek ki utána. . .

A temetőben a városon kívül egy kis sír van. Senkinek sincs felőle tudomása, csak a szerencsétlen apának, aki egyetlen gyermekének szegényét és kétségbeesését elásta a kis füeska holttestével. És a szegény fiatal anya? Hallgatott és szenvedett, nem akarta megnevezni azt, aki őt szerencsétlenné tette, nem volt ahhoz bátorsága, mert még mindig szerette. És Teun? — Lassankint nyugodtabb lett. Mikor a vihar elpihent, a kemény szívé lakatosnak megeredtek a könnyei. Sem nem átkozta, sem el nem taszította, csak gyászolta szomorú sorsát. Anna nem nézhette tovább néma bánatát, halovány arcát és öszülő haját. Egy sötét viharos éjjel, mikor csak úgy szakadt az eső és a szél bömbölt, mint most, megszökött. Nyolcz évig, nyolcz hosszú évig várta és remélte Teun, hogy visszajöjjön, de nem jött. A teste meggörnyedt, a tekintete mindig sötétebb lett, terhére esett az élet. Az élet-

erős ember gyenge lett, nehéz lett neki a kalapács, s végre a kohó tüze még azt a kevés életkedvét is fölemésztette, ami még megmaradt neki. Résztvéből megkapta az éjjeli őri állást, amely legalább az éhezéstől megmentette. Teun nem tudta, kinek köszönheti az állását, nem is kérdezte, hisz csak rövid időre volt, s aztán jött az óhajtott nyugalom, és akkor?

— Hallod-e Teun, alszol? kiáltá Bram, aki köpenyéről az esőt lerázva belépett. — Teun ijedten tekintett föl, egy pillanat alatt a valóra ébredt, s tompa hangon kérdé:

— Mi az Bram?

— Az ördögbe is pajtás! Nagyon sápadt vagy. Holnap jelentkezzél, hogy beteg vagy. Hanem most itt az idő, hogy megtegyük a körutunkat.

Néhány pillanat múlva a hideg, sötét éjjel hallani lehet a kiáltásukat.

Időközben a vihar lecsendesedett, az eső azonban még mindig szakadt. Egy emberi lény sem látható, s az utcákon mindenütt siri csend. A két éjjeli őri némán megy tova a sikos kövezeten; mikor mindketten ama utca felé közelednek, amelyben az órházuk van, azt mondta Bram.

— Tudod mit Teun? Kerüljük meg még egyszer ezt a sarkot és nézzük meg Bolders ékszerész boltját. — Az üzlet az utca tulsó

képviselő ház elé, a hódmezővásárhely—makó-nagyszentmiklósi gőzmozdonyu helyiérdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről. Az engedélyt Csanád- és Csongrád megye és Hódmezővásárhely város törvényhatósága kérte. A vasut kiépítésére részvénytársaság alakul. A felső-eőr—tarcsa—felsőlövői helyiérdekű gőzmozdonyu vasut engedélykíratát és feltételeit is ma terjesztette a miniszter a Ház elé. Ez a vasut a Tarcsa-fürdő közelében levő antimon- és kénkovand-bányák könnyebb értékesítését, az e vidéken levő erdők jobb kihasználását és a tarcasai fürdők hozzáférhetőbb tételét czélozza.

* **Vonatkisiklás.** A Montrealba menő személyvonat, Halifaxtól 70 mérföldnyire kisiklott. Hét ember, köztük a mozdonyvezető, életét vesztette, tizenkettő megsebesült.

A külföld: Budapest. Európa több nagyobb városában alakultak az ott élő magyarokból egyesületek, amelyek a társas élet fejlesztése mellett nagyfontosságú magyar nemzeti és kulturális missziót töltenek be. Szigetek ezek a külföldi népek áradatában, a melyek sok tekintetben Magyarország gyarmatait volnának hivatalva pótolni. Az „Idegenforgalmi és utazási vállalat“ legújabbán körlevelet intézett az egyesületekhez, a melyben közreműködésüket kéri az idegenforgalom érdekében és arra buzdítja őket hogy próbálkozzanak társasutazásokat rendezni Budapestre, illetve Magyarországra. A külföldi magyar egyesületek szívesen fogadták az

„Idegenforgalmi és utazási vállalat“ hazafias felhívását. Általános a panasz, hogy Magyarország, sőt Budapestet sem ismerik a külföldiek, és szétesztás végett sürgősen kéri a vállalatnak Magyarországot ismertető idegennyelvű brosürát.

* **A kecskeméti—lajosmizsei vasut.** Kecskemétről és Kerekegyháza felől nagy küldöttség tiszteleggett Láng Lajos kereskedelmi miniszternél dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő vezetése alatt. A deputáció arra kérte a minisztert, hogy a tervbevett kecskeméti—lajosmizsei vasut a küldöttségben jött husz gazdának a birtokát is érintse. A miniszter az e tárgyban eléje terjesztett részletes memorandámot átvette s megígerte az ügy sürgős tanulmányoztatását.

* **Előmunkálati engedély meghosszabbítása.** A kereskedelemügyi miniszter a Losoncz vidéki helyiérdekű vasut részvénytársaság vasutjának Poltár vagy Zelene állomástól Kokováig vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyu helyiérdekű vasutvonalra, az 1901. évi nov. hó 22-én kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára meghosszabbította.

* **Vonatkisiklás a fővárosban.** A f. hó 25-én Budapest keleti állomásról kiinduló 406 számú vonat a keleti p. u. fűtőháza előtt levő átvezető váltón hibás váltóállítás következtében kisiklott. A mozdony, a podgyász-, mellék-, posta- és levélkezelő kocsik leesett a vágányokról, míg a többi kocsik sértetlen maradt. Emberéletben — szerencsére — nem esett kár és az anyagi kár is jelentéktelen. A szigorú vizsgálat mindazonáltal folyamatba tétetett.

felén van, az ó divatú kiálló eresztű ház mellett. A ház küszöbe száraz volt s abban a sarokba huzodva ül, vagy fekszik egy emberi alak. Bram hirtelen visszalép, megragadta társa kezét s azt mondja halkán: „Teun, azt hiszem, ott ül valaki.“

— Hol?

— Ott a sarkon. — Mindketten megállanak egy pillanatra és a mozdulatlan alakra néznek. Azután Bram néhány lépést tesz előre és elkiáltja: „Ki van itt?“ Semmi felelet. A kérdést megismétli s még inkább közeledik hozzá. „Álszol?“ Ismét nem hallatszott felelet. Bram lehajolt hozzá, megrázza a karjánál fogva, s azt mondja: „Teun, ez egy asszony.“ „Hagyj békén — feleli Teun, — valami kószáló éjjeli teremtes lesz.“

— Talán meg is halt! — mondja Bram.

— Meghalt? — Teun lehajolt hozzá s a mozdulatlan asszonyt a társával együtt föl akarják kelteni.

— Még nem halt meg Bram, csak elájult. És esontig ázott.

— Tudod mit Bram? A házikónkba viszszük, talán megint magához tér s akkor a kórházba kell vinni. Fogd meg pajtás. Ejnye olyan nehéz mint a vas, talán bizony még benn fekszik a vízben. — Szerencsére a házikó csak néhány lépésnyire fekszik.

Mikor Teun a házikó ajtaját kinyitotta,

megcsapta őket a meleg levegő. Az ajtulat nagy fáradsággal ráfektették a fapadra.

— Világíts ide, Teun. Az ördögbe is, mennyi idő kell neked, míg meggyújtod a lámpát. Hagyd, majd én meggyújtom, a te gyufáid nedvesek.

A szerencsétlent e közben a meleg levegő magához térítette; s az ajkai fölnyiltak, miközben mély sóhajok szakadtak föl kebléből.

— Magához tér, — mondá Bram, aki meggyújtotta ez alatt a lámpát, melynek lobogó világa egy pillanatra fényt vett a nőre. — „Ugy látszik még fiatal, de nézd csak milyen piszkos.“

Ismét sóhajtás hallatszik, még mélyebb és hangosabb, mint az előbbi. Olyan mozdulatokat tesz, mint aki mély álomból ébred föl. Teun felső testével óvatosan a fal felé fordítja, mialatt Bram közeledik feléje s kérdezi: „Beteg vagy asszonyom?“

A kérdezett lassan fölnyitotta a szemeit, s aztán ismét ajultan dül hátra.

— Nézd meg csak Teun, hogy van-e még kávénk? — Teun már azzal vesződött, hogy a kis maradékot a pléhkannában fölforrálja: „Nem sok ugyan — mondá — hanem azért elég lesz s jól esik majd neki.“

(Folyt. köv.)

Eőlizetési felhívás.

Január hó 1-jével új előfizetést nyitunk a

„HALADÁS“-ra

Lapunk programja: *Vasutas kartársaink jogos kívánságainak hű tolmácsolása, vasut-intézetünk alkalmazottainak — egy közös szellemi társaságot teremtve — vezetése és oktatása s családi körében tanulságos szórakoztatása.*

E kitűzött célunknak megfelelő volt eddig is lapunk beosztása és marad a jövőben is.

Vezércikkeink a vasuti élet körében felmerült általános érdekű aktuális kérdéseket fogják tárgyalni, megvitatni azokat minden oldalról az igazság erejének őszinteségével.

Szakcikkeink a vasuti szolgálat egy-egy részének jelentősebb kérdéseit fejtegetik mindig avatott tollból, *népszerű módon* tanítva és oktatva. Itt fogjuk adni a külföldi vasuti irodalomban

eltűnt s bennünket is érdeklő kiválóbb szakcikkeket fordítását is.

Hireink rovatát vasuti olvasó-közönségünket érdeklő hazai *ujdonságok* képezik.

Vegyes közlemények cím alatt a hazai és külföldi vasuti élet nevezetes eseményeivel, vasutépítések, találmányok stb. leírásával szolgálunk olvasóinknak.

Tárcza rovatunkban mindig eredeti szépirodalmi közleményeket, verseket, elbeszéléseket, novellákat és egyéb tárczacikkeket hozunk.

A hét története a hétnek hazánkban s a külföldön történt szenzacios eseményeit érdekesen csoportosítva, mulattatóan fogja előadni.

Innen-onnan czímen szellemes apróságok, derüs történetkék tarkítják lapunkat.

A *Csarnok* rovatban hosszabb terjedelmű kiválóbb külföldi szépirodalmi művek fognak megjelenni gondos fordításban.

Fejtörő cím alatt szórakoztató rejtvényeket hozunk, melynek megfejtői között esetről-esetre jutalom-könyvet sorsolunk ki.

Szerkesztői üzeneteinkben olvasóinknak bármely kérdésben szívesen adunk utbagazítást vagy felvilágosítást. E rovat egyszersmind a szerkesztők postája.

Ézen *állandó rovatainkon* kívül időnként *Irodalom* cím alatt olvasó-közönségünket érdeklő könyvismertetéseket, — *Hasznos tudnivalók* elnevezés alatt újabb közérdekű dolgokat adunk közre, — *Kérdések és feleletek* czímen olvasóink valamely általános érdekű szakkérdésben hozzáuk intézett soraira adott válaszukat teszszük közzé, míg tárczarovatunk is kibővül időnként apróbb croquiekkal és mulattató csevegésekkel.

Munkánkban lapunk belső munkatársai: *Ifj. Görgey László, Dr. Iharos István, Kun Bertalan, Oroszlányi László, Szűts Jenő* és *Temesváry Alajos* támogatnak.

A *vasuti szak- és szépirodalom* fellendülését czélozva évenként kétszer pályázatot hirdetünk.

A szakcikkeket bírálóiul ismét sikerült megnyernünk *Görgey László üzletvezető urat, Tárczay Ferencz felügyelő urat*, a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályának vezetőjét és *Fürész Sándor főmérnök urat*, a miskolci üv. vontatási osztályának vezetőjét, a kik a bírói tisztre készségesen vállalkoztak.

A *„Vasuti Polyóirat“-nak* lapunkba történt beolvadása folytán a facultativ balesetbiztosítást életbe léptettük.

Nem kívántuk kötelezővé tenni minden előfizetőnkre a balesetbiztosítást; előfizetőink tetszés szerint választhatnak a módokban, melyek szerint balesetbiztosítással vagy a nélkül kívánnak lapunkra előfizetni.

Már megkötöttük a szerződést a *Nemzeti Balesetbiztosító Részvénytársaság* igazgatóságával mely szerint f. évi június hó 1-től midazon előfizetőink, kik lapunkra balesetbiztosítással fizetnek elő, *halálesetre 3000 (háromezer) koronára* és *állandó munkaképzetlenség esetére* (a részleges rokkantság kizárásával) *szintén 3000 (háromezer) koronára biztosítanak* baleset ellen. E biztosítás a vasuti szolgálaton kívül előfordulható balesetre is kiterjed.

Bár ekképen oly nagy kárpótlást nyújtunk baleset esetén előfizetőinknek, illetve azok családjaiknak, a minőt eddig egyetlen vasuti lap sem nyújthatott, mindazáltal lapunk előfizetési ára balesetbiztosítással is oly csekély, hogy *lapunk a legolcsóbb* összes vasuti lapársaink között.

A „Haladás“ előfizetési ára

balesetbiztosítás nélkül:		balesetbiztosítással:	
Egész évre	8.— korona.	Egész évre	14.— korona.
Félévre	4.— „	Félévre	7.— „
Negyedévre	2.— „	Negyedévre	3.50 „

A balesetbiztosítás azon napot követő nap déli 12 órától kezdődik, a melyen az előfizetési pénz hozzánk beérkezett s tart azon napnak déli 12 óráig, a melyen az előfizetés lejár. Figyelmeztetjük tehát előfizetőinket, hogy az előfizetést a lejáratkor pontosan ujjtsák meg, mert a késelem alatt történhető balesetekért kárpótlást nem nyújthatunk.

Esetleges balesetek a balesetek megtörténte után sürgősen bejelentendők lapunk szerkesztőségének, a mely a kártalanítás iránt azonnal intézkedik. Ha haláleset forog fenn, az azonnal minden haladék nélkül, esetleg táviratilag is bejelentendő.

A balesetbiztosítás a 18 évnél ifjabb és 60 évnél idősebb előfizetőre nem terjed ki. Azonban azon előfizető, ki 60. életéve betöltése előtt biztosítottja magát, egész 65 éves koráig élvezzi a balesetbiztosítás kedvezményét.

A „Nemzeti balesetbiztosító részvénytársaság“ minden előfizetőnek, ki balesetbiztosítással fizetett elő lapunkra, az előfizetési díj beérkezése után egy „igazolási jegyet“ küld, mely mint a balesetbiztosítást igazoló nyugtatóvány, gondosan megőrzendő.

Bizalommal fordulunk pártolásért vasutas kartársainkhoz s kérjük úgy a vasuti hivatalnokai és altisztikar, mint a szolgazemélyzet lelkes támogatását és jelen előfizetési felhívásunknak minél szélesebb körben való ismertetését.

A szerkesztők és fapulajdosok:

Banovits László. Zsivkovics Antal.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

Számrejtvény.

1 21 4 5	nagy szám
19 8 15 17 9 22 12	nagy melegben elkerülhetetlen
3 11 23	hurt is készítnek belőle
16 14 20	nékülözhetetlen ital
13 17 18	hüvelyes vetemény
2 22 10	az ember egy belső része
6 11 12	szükséges eszköz
7	egy betű az „abc“-ből
1—23	Madách „Ember tragédiájá“-nak egy szép sora

Ezen rejtvény megfejtését 1903. évi január 11-én megjelenő 46-ik számunkban hozzuk.

A megfejtés határideje január 7.

A f. é. 42-ik számban közölt rejtvény megfejtése:

eke, furó, kard.

A kitűzött jutalmat a megfejtők közül Oláh Gáborné urnő nyerte meg, kinek ezimére Mikszáth Kálmán „Szent Péter esernyője“ című kötetét postára tettük.

Felelős szerkesztő: Zsivkovics Antal.

GROSZMAN LIPÓT

az „Arany csizma“hoz“ címzett

magyar gyártmányu, karlsbadi és sajátkészítményű

cipőraktárába

Miskolczon, Széchenyi-uteza 101. szám alatt,
(Lloyd-szállóval szemben)

az őszi és téli idényre megérkeztek és rendkívül nagy választékban kaphatók

férfi, női és gyermekcipők és csizmák

ugyszintén saját készítményű férfi bagaria csizmák.

Előkelő összeköttetéseimnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legjobb minőségű árukat bámulatos olcsó árban árusíthatom.

Egyben bátorkodom a n. é. közönség b. figyelmét felhívni a valódi „MACART“ cipő-ujdon-ságomra, mely mindennemű lábfájást egyrészt elmulaszt, másrészt megszüntet, e tekintetben a legjobban ajánlhatom s kizárólagosan nálam kapható.

Vasúti és gyári alkalmazottak 10% engedményben rész sülnek. — Valódi oroszországi női és férfi sárczipők a legjobb minőségben és a legolcsóbb árban beszerezhetők. — Általánosán ismert szoliditásomnál fogva egész bizalommal kérem a n. é. közönség szíves pártfogását és maradok tisztelettel

GROSZMAN LIPÓT.

Chebraux és sárga cipő-kenőcsök a legjobb minőségben és legolcsóbb árban.